

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «Сучасні проблеми адміністративного судочинства України»
вибіркових компонент освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої
освіти

262 Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність)

за темою № 6 — «Вища кваліфікаційна комісія суддів України як суб'єкт
забезпечення адміністративної юстиції»

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 року № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.
2. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук Клубань Марія Володимирівна.

Рецензенти:

1. Перший заступник директора Національного наукового центру „Інститут судових експертиз ім.Засл.проф.М.С.Бокаріуса, доктор юридичних наук, професор Спіцина Г. О..
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

План лекції

1. Засади та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
2. Порядок формування та склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
3. Організація та порядок проведення засідань Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
4. Кваліфікаційні іспити на посаду судді.

Рекомендована література:

Основна:

1. Адміністративне судочинство України: підручник / за аг. Ред.. О.М. Пасенюка. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 700 с.
2. Пономаренко Г.А., Комзюк А.Т., Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Административная юстиция в Украине: учебное пособие / под общ. ред. А.Т. Комзюк. М.: Прецедент, 2009. 198 с.
3. Старилов Ю. Н. Административная юстиция. – М.: Норма, 2001. – 274 с.
4. Педько Ю. С. Становлення та правове регулювання адміністративної юстиції: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. – К., 2003. – 17 с.
5. Риков В. Д. Деякі питання створення адміністративної юстиції в Україні // Правова держава. – 1999. – Вип. 9. – С. 171 – 175.
6. Кодекс адміністративного судочинства України [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
7. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права / Навч. посібник/ За заг. редакцією Куйбіди Р.О., Шишкіна В.І. – К.: Старий світ, 2006. – 526 с.
8. Фесенко Л. І. Європейський досвід функціонування спеціалізованих судових органів. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. Вип.55. Одеса : Юридична літ-ра, 2010. С. 11–20. 5.
9. Пипяк М. І. Адміністративний суд в системі державних органів України : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Львів, 2016. 198 с.
10. Дорош В. С. Міжнародне адміністративне судочинство в захисті прав людини. Філософські та методологічні проблеми права. 2014. Вип. 1. С. 151-162.

Додаткова:

1. Адміністративне право України: підручник / під заг. ред. академіка С. В. Ківалова. – О.: Юрид. л-ра., 2003. – 892 с.
2. Ківалов С. В. Адміністративне процесуальне право: предмет, джерела, правовідносини // Наук. пр. Одес. нац. юрид. акад. – 2005. – № 4. – С. 3 – 9.
3. Осадчий А. Ю. Організаційно-правове забезпечення оскарження громадянами незаконних дій органів виконавчої влади в судах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. – Х., 2003. – 19 с.
4. Руденко А. В. Адміністративне судочинство: становлення і здійснення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. – Х., 2006. – 19 с.

5. Шемшученко Ю.Адміністративна юстиція // Юридична енциклопедія. – Т. 1. – К.: Укр. енцикл., 1998. – С. 47 – 48.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Пошукова система Google Академія (Google Scholar) - <http://scholar.google.com>
2. Сайт «Научная сеть» - <http://www.nature.ru/>
3. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
4. Сайт «Cyberleninka» - <https://cyberleninka.ru/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>

Текст лекції

1. Засади та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України є державним колегіальним органом суддівського врядування, який на постійній основі діє у системі правосуддя України.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, самостійний баланс та рахунки в органах Державної казначейської служби України.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України складається з шістнадцяти членів, вісім з яких призначаються з числа суддів або суддів у відставці.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України вважається повноважною за умови призначення до її складу не менше одинадцяти членів, щонайменше шість із яких призначені з числа суддів або суддів у відставці.

У разі закінчення строку повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, внаслідок чого Вища кваліфікаційна комісія суддів України вважатиметься неповноважною, такий член Комісії продовжує виконувати свої повноваження до дня призначення на його посаду іншої особи, але не більше трьох місяців.

Порядок роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України визначається цим Законом.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України має офіційний веб-сайт та офіційний друкований орган, які є офіційними джерелами інформації про роботу Комісії. Офіційний друкований орган може видаватися в електронному вигляді.

Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

Вища кваліфікаційна комісія суддів України:

- 1) веде облік даних про кількість посад суддів у судах, у тому числі вакантних;
- 2) проводить добір кандидатів для призначення на посаду судді, у тому числі організовує проведення щодо них спеціальної перевірки відповідно до закону та приймає кваліфікаційний іспит;
- 3) вносить до Вищої ради правосуддя рекомендацію про призначення кандидата на посаду судді;
- 4) вносить рекомендацію про переведення судді відповідно до цього Закону, крім переведення як дисциплінарної санкції;
- 5) визначає потреби у державному замовленні на професійну підготовку кандидатів на посаду судді у Національній школі суддів України;
- 6) затверджує форму і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду судді, анкети кандидата на посаду судді, порядок складення відбіркового іспиту та методику оцінювання його результатів, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методику оцінювання кандидатів, положення про проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді, порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, порядок формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді), порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- 6-1) затверджує більшістю голосів від її складу, визначеного цим Законом, регламент, що визначає порядок роботи Комісії в межах, встановлених цим Законом;
- 7) проводить кваліфікаційне оцінювання;
- 8) забезпечує ведення суддівського досьє, досьє кандидата на посаду судді;

9) бере у межах компетенції участь у міжнародному співробітництві, у тому числі встановлює зв'язки з іноземними закладами, установами та організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги, є бенефіціаром, реципієнтом міжнародної технічної допомоги, головним розпорядником міжнародної допомоги від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій;

10) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України для здійснення своїх повноважень має право витребувати та одержувати необхідну інформацію від суддів, судів, Державної судової адміністрації України, органів суддівського самоврядування, інших органів та установ у системі правосуддя, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, об'єднань громадян та окремих фізичних осіб. Ненадання такої інформації на вимогу Комісії має наслідком відповідальність, установлену законом.

Члени та уповноважені працівники секретаріату Вищої кваліфікаційної комісії суддів України мають безпосередній доступ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, користуються державними, у тому числі урядовими, засобами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами.

Одним із найбільших досягнень Комісії є реалізація в повному обсязі процедури добору кандидатів на посаду судді вперше у кардинально новому форматі, визначеному Законом України «Про судоустрій і статус суддів».

Діяльність Комісії у цій сфері спрямовується на виконання таких основних завдань:

- методичне забезпечення розробки нормативних актів у галузі професійної підготовки суддів, підготовки, організації та проведення анонімного тестування (іспиту), оцінювання його результатів, підготовки, організації та проведення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, а також кваліфікаційного іспиту, оцінювання його результатів;

- здійснення заходів з метою координації Комісією методичного забезпечення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, підготовки суддів та періодичного навчання суддів із метою підвищення рівня кваліфікації Національною школою суддів України, науково-дослідної і методичної роботи, яка проводиться Національною школою суддів України;

- формування та рецензування бази тестів і практичних завдань для проведення тестувань, іспитів кандидатів на посаду судді та суддів на основі матеріалів, розроблених Національною школою суддів України;

- організація науково-практичних конференцій, семінарів та інших заходів у галузі професійної підготовки суддів.

З метою забезпечення проведення передбачених Законом України «Про судоустрій і статус суддів» етапів добору кандидатів на посаду судді в 2011 році було розроблено такі локальні нормативно-правові акти: Положення про порядок складення кандидатами на посаду судді анонімного тестування (іспиту) та методику його оцінювання, Положення про порядок складення кандидатами на посаду судді кваліфікаційного іспиту та методику його оцінювання, Положення про порядок складення кваліфікаційного іспиту при переведенні судді до суду іншої спеціалізації та методику його оцінювання. Започатковано практику розробки, постійного моніторингу та затвердження Комісією програм тестування, які використовуються під час проведення анонімного тестування та кваліфікаційного іспиту.

Комісією забезпечено проведення добору кандидатів на посаду судді на основі рівних для всіх умов, прозорих правил та об'єктивного оцінювання результатів.

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» визначив, що добір кандидатів на посаду судді здійснюється шляхом тестування осіб, які виявили бажання бути суддею. Одним з основних напрямів роботи Комісії було забезпечення формування тестової бази та організаційний супровід проведення тестування та кваліфікаційного іспиту. У 2011 році Комісією спільно з юридичними вищими навчальними закладами Києва, Львова, Харкова та Одеси було започатковано розробку тестових запитань для забезпечення проведення тестування. Так, Комісією прорецензовано близько 3,5 тис. тестових запитань та сформовано відповідні бази, які

використовуються під час проведення анонімного тестування, кваліфікаційного іспиту при переведенні суддів до судів іншої спеціалізації. З метою удосконалення процесу проведення кваліфікаційного іспиту у рамках добору кандидатів на посаду судді Комісією у співпраці з експертами розроблено таксономічну характеристику тестування на стадії кваліфікаційного іспиту, яка передбачає перевірку на даному етапі вищих когнітивних рівнів пізнання кандидатів та використовується Комісією починаючи з 2012 року. Під час підготовки до проведення тестування було залучено експертів-тестологів, апробовано тестові запитання, встановлено їх психометричні характеристики тощо.

З метою виконання вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо перевірки рівня професійної підготовки кандидата на посаду судді починаючи з 2012 року Комісією створено базу практичних завдань у формі, максимально наближеній до реальних судових справ та які містять набір необхідних документів для підготовки проекту судового рішення. З 2012 року кандидати на посаду судді під час складення кваліфікаційного іспиту готують проекти процесуальних документів із усіх чотирьох спеціалізацій, що дає змогу формувати єдиний загальнодержавний резерв кандидатів на заміщення вільних вакантних місць суддів.

Комісією прорецензовано та підготовлено понад 150 практичних завдань, розроблених для проведення кваліфікаційного іспиту. Налагоджена система постійного контролю за актуальністю вказаних питань, їх періодичного оновлення. У 2013 році спільно з Вищою радою юстиції започатковано рецензування бази тестових запитань, підготовлених суддями Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів. Крім того, Комісією забезпечено проведення тренінгу для суддів щодо основ тестології та техніки підготовки тестових запитань.

Одночасно із змістовним наповненням тестування та кваліфікаційного іспиту Комісією здійснювалась роботи щодо організаційного забезпечення проведення вказаних заходів. Зважаючи на значну кількість осіб, які виявляли бажання брати участь у доборі кандидатів на посаду судді, беручи до уваги вимогу Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення для усіх кандидатів рівних

умов добору, Комісією розроблено комплекс заходів щодо оперативного та ефективного його проведення, зокрема:

- попередня реєстрація кандидатів на посаду судді, які складають кваліфікаційний іспит;
- чіткі інструкційні матеріали для працівників секретаріату Комісії, які залучені до процедур добору;
- щохвилинний алгоритм проведення тестування та кваліфікаційного іспиту;
- порядок залучення до процедури обробки результатів тестування кандидатів на посаду судді, які брали у ньому участь;
- методика оцінювання та навчання членів Комісії, а також суддів-оцінювачів для перевірки виконаних кандидатами на посаду судді практичних завдань;
- методика контролю можливих похибок оцінювання при перевірці практичних завдань кандидатів на посаду судді.

2. Порядок формування та склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України складається з шістнадцяти членів, вісім з яких призначаються з числа суддів або суддів у відставці.

Членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може бути громадянин України, який володіє державною мовою, має вищу юридичну освіту, стаж професійної діяльності у сфері права не менше п'ятнадцяти років та відповідає критеріям доброчесності і професійної компетентності, що визначені цим Законом.

Член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України має дотримуватися політичної нейтральності, не може належати до політичних партій, професійних спілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності.

За членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, який є суддею або державним службовцем, на час здійснення повноважень зберігаються посада, статус і місце роботи. Такі члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України на час здійснення повноважень відряджаються до Комісії.

Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, які є адвокатами, на час виконання повноважень членів Комісії повинні зупинити адвокатську діяльність та участь в органах адвокатського самоврядування.

Член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не має права суміщати свою посаду з будь-якою посадою в органі державної влади або органі місцевого самоврядування, органі суддівського, адвокатського чи прокурорського самоврядування, із статусом народного депутата України, депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, міської, районної у місті, сільської, селищної ради, з підприємницькою діяльністю, обіймати будь-яку іншу оплачувану посаду, виконувати будь-яку іншу оплачувану роботу або отримувати іншу винагороду, крім винагороди члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (за винятком здійснення викладацької, наукової чи творчої діяльності та отримання винагороди за неї), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради юридичної особи, що має на меті одержання прибутку.

На членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України поширюються вимоги та обмеження, встановлені законодавством у сфері запобігання корупції.

Особа, яка є власником акцій або володіє іншими корпоративними правами чи має інші майнові права або інший майновий інтерес у діяльності будь-якої юридичної особи, що має на меті отримання прибутку, зобов'язана передати такі акції (корпоративні права) або інші відповідні права в управління незалежній третій особі (без права надання інструкцій такій особі щодо розпорядження такими акціями, корпоративними або іншими правами чи щодо реалізації прав, які з них виникають) на час перебування на посаді члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може отримувати відсотки, дивіденди та інші пасивні доходи від майна, власником якого він є.

До складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не можуть бути призначені народні депутати України, члени Кабінету Міністрів України, голови судів, їх заступники, секретарі, голови судових палат, їх заступники, члени Ради суддів України, Вищої ради правосуддя, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

До складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не можуть бути призначені особи, які притягалися до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення.

Не можуть бути членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України:

- 1) особи, які визнані судом недієздатними або дієздатність яких обмежена;
- 2) особи, які мають судимість, не погашену або не зняту в установленому законом порядку;
- 3) особи, на яких протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;
- 4) особи, які були членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України або Вищої ради юстиції до набрання чинності Законом України "Про відновлення довіри до судової влади в Україні";
- 5) особи, які обіймають адміністративні посади в судах та органах судової влади;
- 6) особи, які не відповідають вимогам цього Закону щодо несумісності з іншими видами діяльності та не усунули таку невідповідність протягом розумного строку, але не більш як протягом тридцяти днів з дня виникнення обставин, які призводять до порушення вимог щодо несумісності.

Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України повинні у своїй діяльності та поза її межами дотримуватися найвищих стандартів етичної поведінки, у тому числі принципів та правил етики, які застосовуються до суддів.

Перебування особи на посаді члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України також несумісне з наявністю заборони такій особі обіймати посади, щодо яких здійснюється очищення влади в порядку, визначеному Законом України "Про очищення влади";

Вплив на членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у будь-який спосіб забороняється.

Призначення на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України здійснюється Вищою радою правосуддя за результатами конкурсу в порядку, встановленому цим Законом, строком на чотири роки.

Одна і та сама особа не може обіймати посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України більше ніж два строки поспіль.

Конкурс на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України проводиться на основі принципів верховенства права, професійності, публічності та політичної нейтральності в порядку, встановленому цим Законом.

Конкурс на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України проводить Конкурсна комісія у порядку, передбаченому цим Законом.

Положення про проведення конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, методологія оцінювання відповідності кандидата критеріям доброчесності та професійної компетентності кандидатів на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, показники відповідності критеріям такого оцінювання та засоби їх встановлення затверджує Конкурсна комісія.

Конкурсна комісія проводить добір кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, які відповідають критеріям доброчесності та професійної компетентності, з розрахунку не менше двох кандидатів на одну вакантну посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

За результатами проведеного конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України Конкурсна комісія формує перелік кандидатів, які відповідають критеріям доброчесності та професійної компетентності, та передає його до Вищої ради правосуддя.

Вища рада правосуддя проводить співбесіду з рекомендованими Конкурсною комісією кандидатами відкрито та приймає за її результатами обґрунтоване і вмотивоване рішення про призначення або про відмову в призначенні відібраних кандидатів на вакантні посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Порядок проведення співбесіди Вищою радою правосуддя визначається Регламентом Вищої ради правосуддя.

Оголошення про початок конкурсу, умови і строки його проведення публікується у газеті "Голос України" та оприлюднюється секретаріатом Вищої ради правосуддя на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя не пізніше ніж за

три місяці до дня закінчення строку повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України або не пізніше десяти днів з дня дострокового припинення повноважень чи звільнення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Особа, яка відповідає вимогам, визначеним цим Законом до члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, та має намір бути призначеною членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, звертається з відповідною заявою до Конкурсної комісії.

Форму заяви особи про намір бути призначеною членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України затверджує Конкурсна комісія.

Разом із заявою про намір бути призначеною членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України особа подає:

- 1) автобіографію;
- 2) мотиваційний лист, в якому викладаються мотиви для призначення членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- 3) копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України;
- 4) копію трудової книжки (за наявності) або відомості про трудову діяльність з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- 5) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за рік, що передує року, в якому було оприлюднено оголошення про початок конкурсу;
- 6) копії документів про освіту, вчені звання та наукові ступені;
- 7) медичну довідку про стан здоров'я (щодо перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я);
- 8) копію військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);
- 9) письмову згоду на обробку персональних даних та оприлюднення копій документів, визначених цією статтею (крім копій документів, передбачених пунктами 3, 7, 8 цієї частини);

10) письмову заяву про відсутність обмежень щодо членства у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, а також про відповідність вимогам щодо несумісності або про зобов'язання виконувати вимоги щодо несумісності у разі призначення членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

11) заяву про проведення перевірки, передбаченої Законом України "Про очищення влади";

12) згоду на проведення спеціальної перевірки відповідно до закону та використання результатів такої перевірки членами Конкурсної комісії та уповноваженими нею особами.

Секретаріат Вищої ради правосуддя приймає документи, передбачені частиною дванадцятою цієї статті, у хронологічному порядку надходження заяв та не пізніше п'яти робочих днів після їх отримання оприлюднює інформацію про осіб, які подали заяви про намір бути призначеними членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, разом із копіями поданих документів (крім документів, передбачених пунктами 3, 7, 8 частини дванадцятої цієї статті) на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя.

Прийом документів, передбачених частиною дванадцятою цієї статті, завершується о 24 годині останнього дня строку, визначеного Конкурсною комісією для подання документів.

Секретаріат Вищої ради правосуддя не може відмовити у прийнятті документів з інших підстав, ніж закінчення строку, визначеного для подання документів.

Конкурсна комісія формує перелік кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, що оприлюднюється на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя не пізніше ніж через три дні після завершення прийому документів.

Конкурсна комісія перевіряє подані кандидатами документи на відповідність вимогам цього Закону та оприлюднює на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя перелік кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Секретаріат Вищої ради правосуддя забезпечує проведення спеціальної перевірки кандидатів перед проведенням першого етапу конкурсу на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та надання результатів такої перевірки Конкурсній комісії.

Конкурсна комісія проводить конкурс на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у два етапи:

1) проведення добору кандидатів за результатами розгляду поданих ними документів, результатів спеціальної перевірки, відповідної інформації з відкритих джерел та формування переліку кандидатів, допущених до співбесіди.

Розгляд документів, поданих кандидатом, на предмет відповідності вимогам на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України здійснюється в порядку, встановленому Конкурсною комісією;

2) проведення співбесіди з відібраними кандидатами та визначення переліку кандидатів для рекомендації Вищій раді правосуддя.

Трансляція співбесід з кандидатами на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в режимі реального часу здійснюється на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя.

Конкурсна комісія рекомендує Вищій раді правосуддя кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з розрахунку не менше двох кандидатів на кожну вакантну посаду.

Якщо кількість відібраних Конкурсною комісією кандидатів на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, які відповідають критеріям доброчесності та професійної компетентності, є меншою за кількість кандидатів, передбачену частиною вісімнадцятою цієї статті, Конкурсна комісія оголошує додатковий конкурс відповідно до частини дев'ятої цієї статті та проводить його в порядку, передбаченому цією статтею.

Конкурсна комісія проводить конкурс на зайняття посади члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України за критеріями доброчесності та професійної компетентності.

Кандидат на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України вважається таким, що відповідає критерію доброчесності, якщо він є незалежним, чесним, неупередженим, непідкупним, сумлінним, дотримується етичних норм та демонструє бездоганну поведінку у професійній діяльності та особистому житті, а також якщо немає сумнівів щодо законності джерел походження його майна, відповідності рівня життя кандидата або членів його сім'ї задекларованим доходам, відповідності способу життя кандидата його статусу.

Кандидат на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України вважається таким, що відповідає критерію професійної компетентності, якщо він володіє знаннями у сфері права, в тому числі щодо функціонування судової системи, має аналітичні здібності, здатність наполегливо працювати, має усні та письмові комунікаційні навички, а також вміння взаємодіяти з колегами.

Конкурсна комісія для перевірки кандидата на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України на відповідність критеріям доброчесності та професійної компетентності застосовує зазначені показники таким чином:

- 1) оцінювання відповідності показникам спирається на інформацію без часових або територіальних обмежень;
- 2) кандидат не відповідає показникам у разі доведення невідповідності або наявності обґрунтованих сумнівів у відповідності;
- 3) будь-який висновок чи оцінка національного або міжнародного органу щодо доброчесності та професійної компетентності кандидата не є наперед визначальними та обов'язковими для Конкурсної комісії.

3. Організація та порядок проведення засідань Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Організаційними формами діяльності Комісії є засідання у складі колегій, палат або у пленарному складі - залежно від питань, визначених Законом та цим Регламентом.

Колегія, її склад визначаються рішенням Комісії.

На засіданнях Комісія в порядку, визначеному цим Регламентом, вирішує питання процедурної діяльності, віднесені до її повноважень Законом, а також організаційні питання діяльності Комісії в цілому, її палат, колегій та секретаріату.

Засідання Комісії, її палат є повноважним, якщо в ньому бере участь більшість від складу Комісії або палати відповідно.

Засідання колегії є повноважним, якщо в ньому беруть участь всі члени колегії.

Засідання Комісії проводяться державною мовою.

У разі необхідності Комісія у пленарному складі може ухвалити рішення про залучення членів однієї палати до роботи іншої палати.

Розгляд та вирішення питань на засіданнях і ухвалення рішень проводяться Комісією колегіально.

Засідання Комісії, її палат та колегій є відкритими, крім випадків, установлених законом.

Гласність роботи Комісії забезпечується відкритим розглядом питань, віднесених Законом до її повноважень, за участі заінтересованих осіб.

Інформацію про результати засідань Комісія розміщує на своєму офіційному веб-сайті.

Учасник засідання не може бути обмеженим у праві на отримання в Комісії усної чи письмової інформації про результати розгляду питання стосовно нього.

За рішенням Комісії може проводитись теле-, відеотрансляція ходу засідання Комісії.

Представники засобів масової інформації допускаються до зали засідання за списком, складеним структурним підрозділом секретаріату Комісії, відповідальним за зв'язки із засобами масової інформації, після їх акредитації і за наявності службового посвідчення.

Закриті засідання Комісії можуть проводитись за рішенням Комісії у таких випадках:

- 1) з метою нерозголошення таємниці, що охороняється законом, або інформації про особисте життя осіб, стосовно яких вирішується питання, та з інших причин, визнаних Комісією поважними;

2) для розгляду визначених Комісією питань, а також розгляду питань щодо організації поточної роботи Комісії та секретаріату Комісії.

У закритому засіданні Комісії мають право брати участь лише ті особи, присутність яких визнана Комісією необхідною для розгляду відповідного питання.

Рішення про закриті засідання ухвалюється більшістю від загального складу Комісії, палати або колегії, із одночасним вирішенням питання про визначення складу осіб, допущених до участі в закритому засіданні.

Перед закінченням закритого засідання Комісія вирішує питання щодо порядку використання матеріалів цього засідання.

4. Кваліфікаційні іспити на посаду судді.

Кваліфікаційний іспит є атестуванням особи, яка пройшла спеціальну підготовку і виявила намір бути рекомендованою для призначення на посаду судді.

Кваліфікаційний іспит полягає у виявленні належних теоретичних знань та рівня професійної підготовки кандидата на посаду судді, у тому числі отриманого за результатами спеціальної підготовки, а також ступеня його здатності здійснювати правосуддя.

Метою іспиту є виявлення рівня знань, практичних навичок та умінь у застосуванні закону та веденні судового засідання кандидатів на посаду судді та оцінка їх здатності здійснювати правосуддя на професійній основі.

Завданнями іспиту є:

- 1) виявлення рівня знань матеріального та процесуального права;
- 2) оцінка практичних навичок та умінь у застосуванні закону під час вирішення судових спорів та написання судового рішення;
- 3) оцінка знань та навичок застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини;
- 4) оцінка умінь та навичок написання тексту судового рішення;
- 5) визначення уміння складати юридичні тексти державною мовою.

Принципами іспиту є справедливість, законність, публічність, прозорість, відкритість і рівність умов для його учасників, об'єктивність, неупередженість та повага до прав людини.

Кваліфікаційний іспит проводиться шляхом складення кандидатом на посаду судді письмового анонімного тестування та виконання анонімно письмового практичного завдання з метою виявлення рівня знань, практичних навичок та умінь у застосуванні закону та веденні судового засідання.

Складення іспиту кандидатами на посаду судді включає такі етапи:

- 1) складення тестування щодо виявлення належних теоретичних знань;
- 2) виконання практичного завдання зі спеціалізації місцевого загального суду (у разі виявлення кандидатами на посаду судді бажання бути суддею за цією спеціалізацією);
- 3) виконання практичного завдання зі спеціалізації місцевого адміністративного суду (у разі виявлення кандидатами на посаду судді бажання бути суддею за цією спеціалізацією);
- 4) виконання практичного завдання зі спеціалізації місцевого господарського суду (у разі виявлення кандидатами на посаду судді бажання бути суддею за цією спеціалізацією).

Черговість етапів проведення виконання практичного завдання зі спеціалізацій визначається рішенням Комісії

Кваліфікаційний іспит проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України у спеціально обладнаному для цього приміщенні. Перебіг кваліфікаційного іспиту фіксується за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису. На кожному його етапі та під час оцінювання результатів можуть бути присутніми представники засобів масової інформації, професійних організацій правників, а також правозахисних організацій.

Порядок складення кваліфікаційного іспиту, методика оцінювання кандидатів визначаються положенням, що затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

На кожному етапі іспиту та під час оцінювання результатів іспиту на засіданні Комісії щодо визначення його результатів можуть бути присутніми як 3 спостерігачі представники засобів масової інформації, професійних організацій правників, правозахисних організацій та судді (далі – спостерігач).

Спостерігач зобов'язаний не пізніше ніж за десять днів до дати проведення відповідного етапу іспиту повідомити Комісію про наміри бути присутнім на іспиті, додавши до звернення документ, що підтверджує його статус, із зазначенням контактних засобів зв'язку для погодження із Комісією порядку своєї участі.

Спостерігач допускається до приміщення складення іспиту після пред'явлення уповноваженому представнику Комісії документа, що підтверджує його особу та статус, і лише у разі погодження Комісією його участі під час проведення іспиту у порядку, визначеному абзацом другим цього пункту.

Під час проведення іспиту спостерігач зобов'язаний дотримуватись таких правил поведінки:

- 1) дотримуватись погодженого Комісією порядку участі;
- 2) виконувати вказівки і вимоги членів Комісії та уповноважених представників Комісії;
- 3) не пересуватись у приміщенні без дозволу та супроводу уповноваженого представника Комісії;
- 4) не порушувати загальноприйнятих правил поведінки;
- 5) не фіксувати індивідуальних кодів учасників іспиту, внесених до їх індивідуальних карток.

Участь спостерігачів не повинна перешкоджати Комісії у проведенні іспиту, а кандидату на посаду судді – належним чином складати тестування та виконувати практичне завдання.

У разі порушення спостерігачем визначеного порядку участі та загальних правил поведінки Комісія може видалити його із приміщення та анулювати його статус як спостерігача.

Результати кваліфікаційного іспиту дійсні протягом трьох років з дня складення іспиту.

Якщо особа набрала менше 75 відсотків максимально можливого балу кваліфікаційного іспиту, вона вважається такою, що не склала кваліфікаційний іспит.

Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, може бути допущена до складення такого іспиту повторно не раніше ніж через рік. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит повторно, може бути допущена до наступного іспиту не раніш як через два роки.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України визначає рейтинг кандидатів на посаду судді відповідно до кількості набраних кандидатами балів за результатами кваліфікаційного іспиту. У рейтингу також окремо відображаються бали із завдань, якими перевіряють здатність кандидата бути суддею за відповідними спеціалізаціями.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України зараховує до резерву на заміщення вакантних посад суддів тих кандидатів, які набрали не менше 75 відсотків максимально можливого балу кваліфікаційного іспиту.

Інформація про результати кваліфікаційного іспиту і місце кандидата на посаду судді за рейтингом є загальнодоступною та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Порушення процедури проведення кваліфікаційного іспиту щодо кандидата на посаду судді може бути оскаржено в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України.